

ICT in de klas? Begin met een valies!

Geef tien leerkrachten een klas met wifi, een digitaal bord en computers, en slechts één op de tien werkt daar wekelijks mee. In het eerste leerjaar doet vier op de tien er zelfs helemaal niets mee, zo blijkt uit onderzoek. Hoe kunnen scholen de ICT-eindtermen dan realiseren? In de gemeenteschool van Heestert kozen ze voor OVSG-nascholing en dat werkte. "Onze leraren moesten eerst hun ICT-valies vullen."

© Gemeenteschool Heestert

"Onze leerlingen vinden het nu heel normaal om met ICT aan het werk te zijn."

95% van alle Vlaamse gezinnen heeft toegang tot internet. In de huiskamers beschikken de meeste kinderen dan ook over een pc, laptop, tablet of smartphone. In het pedagogisch project van zowat elke Vlaamse school staat dat er wordt les gegeven vanuit de leefwereld van de kinderen. Het lijkt dus logisch dat internet ook een belangrijke plaats inneemt in de klas. De cijfers in het laatste MICTI-VO-rapport, dat ICT-gebruik in het onderwijs in kaart brengt, vertellen echter een minder logisch verhaal. Zo blijkt dat 96% van de basisscholen vandaag over wifi beschikt, dat in 94% van die scholen digitale bordes aanwezig zijn en dat er per vier leerlingen gemiddeld één toestel (laptop, desktop, tablet ...) beschikbaar is. Mooie cijfers, maar ze staan haaks op het effectieve gebruik van ICT: afhankelijk van het leerjaar gebruikt 10% of minder van de leerkrachten wekelijks ICT. In het eerste leerjaar gebruikt 40% zelfs nooit ICT. Voor de meeste leerkrachten is ICT-

gebruik iets voor een paar keer per jaar, waardoor er van een veralgemeend gebruik tijdens de les geen sprake is. Elf jaar na het invoeren van de eindtermen ICT slagen de Vlaamse scholen er slechts met mondjesmaat in om ICT kwaliteitsvol in te zetten in de klaspraktijk.

"ICT heeft de muren van onze klassen gesloopt"

Wat maakt ICT-gebruik in de klas zo lastig? Uit het onderzoek blijkt dat er nog altijd drie grote struikelstenen in de weg liggen: stabiele infrastructuur, knowhow van de leerkrachten en klasorganisatie. Precies bij die laatste twee kan OVSG een helpende hand bieden. Het nascholingsaanbod 'Morgen ICT in mijn klas' helpt en ondersteunt leerkrachten hierbij. De vorming koppelt ICT-tools direct aan de klaspraktijk en bestaat uit drie verschillende na-

© Gemeenteschool Heestert

Juf Annie Deruyck en directeur Jozefien Ovaere: onze begeleider was vooral een kritische vriend.

scholingen. Die kunnen leerkrachten afzonderlijk of als traject volgen. Tijdens de bijbehorende begeleiding gaat het team actief op zoek naar interessante ICT-kansen in het eigen aanbod. Een van de scholen die het hele traject doorliep, is de gemeenteschool van Heestert. Het werd een succesverhaal. Directeur Jozefien Ovaere en juf Annie Deruyck (vierde leerjaar) geven tekst en uitleg.

Wat was voor jullie de aanleiding om in te stappen in het traject 'Morgen ICT in mijn klas'?

Jozefien Ovaere: "Tijdens een doorlichting struikelde de inspectie over het feit dat het aanbod ICT voor de leerlin-

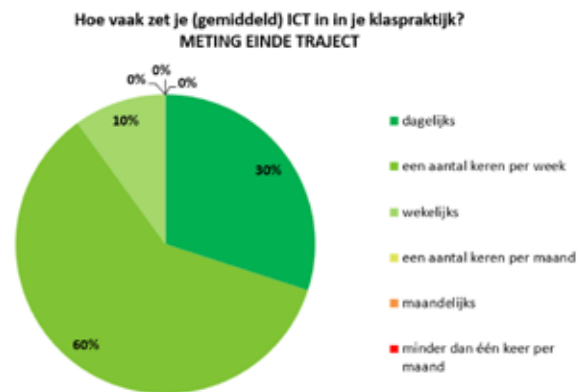
gen nogal schraal was. Hier en daar liet een leerkracht de leerlingen wel sporadisch de computer gebruiken, maar van een samenhangend geheel was absoluut geen sprake. Nochtans dachten wij dat we goed bezig waren, want elke klas heeft een digitaal bord. Die doorlichting was voor ons dan ook de rechtstreekse aanleiding om in het vormingstraject in te stappen, maar ook zonder dat verslag zouden we dat meteen opnieuw doen. De vorming bleek gewoon nodig voor onze school en de leerkrachten hebben ontzettend veel bijgeleerd. Zij weten ondertussen dat digiborden geen garantie bieden en zelfs geen vereiste zijn voor een kwaliteitsvolle integratie van ICT."

Hoe verliep het vormingstraject?

Jozefien Ovaere: "In een eerste fase vulden de leerkrachten hun eigen 'ICT-valies': ze maakten kennis met allerlei ICT-tools en werden uitgedaagd om ermee te experimenteren in hun klas. Met hun vragen konden ze terecht bij een kernteam ICT en bij de begeleider van OVSG. Na deze 'Fun-met-ICT-fase' stelden we voor de hele school een beleidsplan ICT op. Daarin werden o.a. de afspraken over het aanbod in de verschillende klassen verankerd. Ten slotte zijn we gaan nadenken over evalueren en rapporteren."

Wat leverde dit traject voor jullie school op?

Jozefien Ovaere: "Bijzonder veel. Eerst en vooral is de koudwatervrees van de leerkrachten grotendeels verdwenen. Ze hebben veel meer zicht gekregen op wat ICT kan betekenen voor hun klaspraktijk en zijn ervan overtuigd geraakt dat ICT hun leerlingen echt kan doen leren. Voorts is het ontwikkelingsplan ICT nu verworven kennis. Ook wordt het aanwezige materiaal veel meer gebruikt en is er geïnvesteerd in een krachtig WIFI-netwerk. Daarnaast hebben we de rol van onze ICT-coördinator herbekeken. Die neemt nu veel meer zijn rol als coach van het team op. En last but not least: de klasmuren zijn een stukje gesloopt. Collega's delen heel makkelijk hun goede praktijken en zoeken hulp bij elkaar."

Enkele vlokjes sneeuw zijn voor de juf en de kinderen van het eerste leerjaar de aanleiding om een wintertekening te maken op de iPad.

Dit vormingstraject combineert opleiding met begeleiding. Hoe heb je dit als directeur ervaren?

Jozefien Ovaere: "De betrokkenheid en de bereikbaarheid van onze begeleider vond ik super. Hij stond niet boven ons maar tussen en naast ons. We konden steeds, zonder ons daar ongemakkelijk bij te voelen, met onze vragen bij hem terecht. Tegelijk was hij een kritische vriend die ons bij de les hield en ons achter de veren zat als het even wat minder liep. Indien nodig, zette hij samen met ons een stapje terug om er nadien twee vooruit te zetten."

Wat zie je hiervan in de klas?

Jozefien Ovaere: "Als ik vandaag de dag een klas binnestap, dan zie ik kinderen het heel normaal vinden dat zij iets met ICT aan het doen zijn. Het nieuwe is er uiteraard een beetje af, maar dat verandert niets aan de motivatie

van de leerlingen. Integendeel zelfs, we zien steeds vaker dat ze spontaan naar ICT grijpen om één of andere taak aan te pakken. Tegelijk vind ik het fijn om te zien dat leerkrachten zich comfortabel en belangrijk voelen in dit verhaal. Ze beseffen dat hun rol erin bestaat om de leerlingen op de juiste momenten een geschikte tool aan te reiken, soms zelfs zonder die zelf helemaal in de vingers te hebben. De ICT-activiteiten worden op die manier een samen-verhaal van leerkracht én leerling waarbij het wel eens gebeurt dat de leerling de leerkracht helpt."

En hoe kijkt een leerkracht terug op de vorming?

Annie Deruyck: "Vóór dit traject was ik een beetje zoals Wilma, de vrouw van Fred Flintstone; ik leefde precies nog in het stenen ICT-tijdperk. Dat is echt veranderd. Ik heb zeker nog wat te leren, maar toch trek ik al behoorlijk mijn plan. Zo heb ik dit schooljaar mijn klassikale contactavond voor de ouders afgesloten met een interactieve quiz. De reacties van de ouders waren super. Ik heb gewoon goesting gekregen om met ICT aan de slag te gaan in mijn klas. Dat laat ik mij niet meer afnemen!"

Patrick.herbist@ovsg.be
Pedagogisch medewerker

Bronnen

Meer weten over het vormingstraject 'Morgen ICT in mijn klas?' Check www.ovsg.be/nascholing.

Cijfers over internetgebruik in de samenleving op www.apestaartjaren.be. Het volledige MICTIVO-rapport is te raadplegen via www.mictivo.be.

Sociale partners leggen toekomstplan basisonderwijs voor

Op Valentijnsdag waren de sociale partners in onderwijs te gast in de commissie onderwijs van het Vlaams Parlement. In een hoorzitting legden ze hun toekomstplan voor het basisonderwijs voor aan de Vlaamse politieke partijen. Patriek Delbaere, namens de onderwijsverstrekkers, en Marianne Coopman, namens de vakbonden, somden op wat nodig is om de

kwaliteit van ons onderwijs duurzaam te verbeteren.

Alle sociale partners vragen een legislatuuroverschrijdend investeringsplan dat tegelijkertijd wordt uitgerold over drie sporen. Het plan moet ervoor zorgen dat de koopkracht van scholen wordt versterkt, dat de basisopdracht van elke school kwaliteitsvol kan worden ingericht en dat de school op

een stevige manier georganiseerd kan worden. Op alle drie deze sporen zijn investeringen nodig. De totaalkost van het plan is 1,8 miljard euro, wat betekent dat de volgende tien jaar telkens 250 euro per leerling wordt geïnvesteerd. Hiervoor vragen de sociale partners een engagement van alle parlementsleden.

www.ovsg.be/pers